

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De Mendacio, & secreti reuelatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

iudicia possunt esse falsa, & non temeraria: v. g. si iuuenis la-
sciuis cum foemina clam loquatur de re quidem indifferenti,
qui videt illum sibi iam cognitum impudentem, non reuerè
de crimine iudicabit. Sicut aliqua iudicia assolent esse vera,
sed tamen temeraria: v. gr. si bonæ famæ vir cum foemina
bonæ etiam famæ de re turpi loquatur in publico: qui iudi-
cauerit nequitiam; verè equidem, sed temerariè iudicium
profert; quia nihil adest firmum fundamentum.

CAPVT II.

De Mendacio, & secreti reuelatione.

§. I. *Menda-*
cium. 5. *Q*uidnam Mendacium? Falsum verbum cum intentione
fallendi.

6. *Quotuplex Mendacij diuisio?* Duplex quidem. Prima, ra-
tione vitij oppositi veritati, in iactantiam, & ironiam. Se-
cunda, ratione culpæ grauioris, vel leuioris, in perniciosum,
iocosum, & officiosum.

7. *Num omne mendacium peccatum sit?* Ita planè & ex suo
genere malum; potest autem & venialis, & mortalis esse
mendacij culpa iuxta eius grauitatem aut leuitatem.

8. *Quònam peccatum est in doctrina Christiana mentiri?* Ex
suo genere mortale: vt etiam mentiri in doctrinis naturali-
bus, si pertineant ad praxim virtutis, & vitij, quamuis omne
scandalum excludatur, & contemptus.

9. *Num mortale sit crimen leuiter mentiri in iudicio, aut in
Confessione?* Minimè, quia leuis iudicij iniuria, & leuis Con-
fessionis irreuerentia est.

10. *Recepi centum ab alio, solui, sed probare non possum: num
negare possum in iudicio non accepisse?* Potes quidem cum re-
strictione mentali: *quæ nunc debēs.* Sicut petenti centum,
cum tantum debeantur quinquaginta, respondere potes, non
debere.

11. *Num veritatem aliquando celare licet?* Licet equidem.
Interrogatus testis, pro tempore potest vt æquiucatione,
si reuera illo tempore reus factus non sit, quando non debet
iuxta mentem iudicis respondere. Interrogatus an habeas
pecuniam, si petatur cum iniuria, negare potes, aut si adsit ra-
tionabilis causa id faciendi. Perniciosum igitur mendacium
graue aut leue est iuxta materiam, iocosum & officiosum
veniale plerumque.

12. *Quid*

12. *Quid de secreti iniusta reuelatione?* Seruare alienum secretum, fidelitatis est: at seruare secretum, ad quod quis obligatur ex officio, est iustitiæ; secretum de propria re, charitatis est, & continentia.

§. 2.

Secreti reuelatio.

13. *Quòdnam peccatum est secreti reuelatio?* Prodere secretum parui momenti, veniale est, magni momenti, vt peccatum graue, quando infamandus patrat, graue crimen erit. Detegere vni graui viro graue secretum criminis. v.g. quando scio illum seruaturum, nec grauius apud ipsum famam vulnerandam, graue peccatum non erit iuxta plures Doctores. Ego secretum graue reuelari posse vni concedo sine mortali, modò alterius peccatum non sit; nescio enim quomodo modo possit crimen fœdum alterius tam prudenti viro reuelari ita vt fama bona patratoris delicti non vulneretur?

14. *Quid de secreto ad Rempublicam pertinente?* Si cedat in damnum Reipublicæ, manifestandum est: si autem reuelatio in eiusdem damnum cedat, celandum est, etiam si grauius tormenta, & mortem ipsam quis esset subituius.

CAPVT III.

De Contumelia, Detractione, Susurratione, & alijs peccatis oris.

15. *Quid est Contumelia?* Iniusta honoris ablatio facta in præsentia patientis illam. Consistit in verbis & factis; à conuicio, & improprio materialiter tantum differt. De ratione autem eius est, vt dicatur aliquid in detrimentum honoris alterius ea intentione, vt is id intelligat; quod fieri potest etiam in absentia eius, dicendo defectum aliis ea intentione, vt ad illum deferatur.

§. 3.

Contumelia.

16. *Quòdnam peccatum est contumelia?* Contumelia formalis ex suo genere mortale crimen est; non materialis, & quando fieret animo corripiendi tantum, nullum peccatum est; si fiat ioco, & ex animi lenitate quadam, veniale est: aliquando fautor esse posse mortale, vt cum honor notabiliter, me aduertere, aut dubitante, læderetur.

17. *Quid de libellos famosos confiscentibus?* Mortaliter peccant, non sunt tamen iure communi excommunicati; sed excommunicandi, si sint Ecclesiastici. Qui eos reperiunt, ad rescindendum tenentur. Qui confecit, non tenetur se prodere;

L

prodere;